

અસવંત સંગીત મંડળી.

ધરમકા ચાંદ.

અર્થાત

પ્રત્યક્ષ.

ગાયનો.

સન ૧૯૧૮.

અલવંત સંગીત મંડળી નીકળ્યાને આજે એક મહીનો થયો. એટલા ટુંક અરસામાં કંપની તરફથી ઘણાં મરાઠી તેમજ ઉર્દુ નાટકો બહાર પાડવામાં આવ્યાં છે. ઉર્દુ નાટક “તાજેવદા” ને અમારા પારસી, ગુજરાતી, મુસલમાન અને ખાસ કરીને અમારા મુલતાની બંધુઓ તરફથી ઘણો ઉદાર આશ્રય મળતો રયો છે. તેનાથી વિત્તજીત થઈ તેઓ ભાઈના મનરંજનાર્થ ખીજો ભક્તિરસપ્રધાન ઉર્દુ નાટક નામે “ધરમકા આંદ” અર્થાત્ “પ્રદહાદ” કંપનીએ જનાબ “મુનશી સચ્ચદ મુજફ્ફર હુસેન સગીર મુશી” એઓ પાસેથી તૈયાર કરાવી ઘણી મેહનત લઈ બહાર પાડ્યો છે. સદરહુ પુસ્તકમાં એ નાટકનાં ગાયનો પ્રસીદ્ધ કરી અલવંત સંગીત મંડળી ખેતાના હિતાંચિતકોને આગળ ધરે છે અને વખતના અભાવે તેમજ કંપનીની શરૂઆતમાં કાર્ય વાહકો ઉપર કામદાજનો જે બાર રહેલો હોય છે તે કારણે આ નાટકની અંદર જે દોષો રયા હોય તે તરફ પ્રેમ દૃષ્ટીથી જોવા તેમના તરફથી આશા રાખે છે. હમણાં ચાલુ થયેલી રાષ્ટ્રીય ભાષાની હીલચાલને આ ઉર્દુ નાટકો થોડી ઘણી રીતે પણ પોષક થાય તો કંપનીનો ઉર્દુ નાટકો લખવામાં એ બાબત રહેલો ઉદ્દેશ સફળ થયો ગણાશે.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૬૬૭ નામક

પુસ્તકનું નામ ૪૨૮૫૧૬

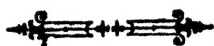
વિષય ૪૩૬૮ : ૨-૪

ધરમકા યાંદ

અર્થાત્

પ્રહ્લાદ

નાટકનો સાર.

અંક ૧ લો.

પ્રવેશ ૧ લો—શ્રીશંકરના વરથી જિન્મત્ત થયેલા હીરણ્યકશ્યપુના ત્રાસથી ત્રાસી ગયેલી રૈયતને રાજના જુલમમાંથી છોડાવવા માટે એક તપસ્વી ભગવાનની પ્રાર્થના કરતો હતો એટલામાં દરબારમાંના ચાર માણસો ત્યાં આવી રાજના જુલમમાં ફરીયાદ કરેછે. તેજ વખતે તેજ જંગલમાં પ્રહ્લાદ કુમાર પોતાના દોસ્તો સાથે શીકાર કરવા આવેલો તે વાઘની પુઠે દોડતો હતો એટલામાં તપસ્વીની નજરે પડ્યો. પોતાની તપશ્ચર્યાની બધી સીધ્ધી પ્રહ્લાદને મળે અને પ્રહ્લાદના હાથથીજ રાજને શીક્ષા થાય તેટલા સાર તે તપસ્વી ભગવાનની પ્રાર્થના કરેછે. પ્રહ્લાદના શરીરમાં પેહેલાંથીજ ઇશ્વરીઅંશ સમાયલો હતો.

તેથી પ્રહ્લાદ અને વાધ બન્નેની આંખો મળી
કે તુરત વાધનો જન્મસ્વભાવ બદલાઈ જઈ તે
બકરી જેવો બની ગયો । આ જોઈ પ્રહ્લાદને બહુ
અજાયબી લાગેછે. આ તકનો લાભ લઈ તે તપસ્વી
પ્રહ્લાદના શરીરમાં ઈશ્વરનો અંશ છે એવું પ્રહ્લાદને
જણાવી દેછે । હીરણ્યકશ્યપુ રાજા વિષ્ણુ ભગવાનનો
કટ્ટો દુશ્મન હતો તેથી તે તપસ્વી પ્રહ્લાદને શ્રી-
વિષ્ણુનામનો મંત્રોપદેશ આપેછે. તે વખતથી પ્રહ્લાદ
ભગવાન વિષ્ણુની ભક્તી કરવા લાગેછે. અને રાજા
ગાદીપર બેઠો ત્યારથી તે તપસ્વી રાજગુરુના વેષમાં
રહી દરબારમાં હાજર રહેતો અને રાજાના દુષ્કર્મ-
ઉપર નજર રાખતો હતો ।

પ્રવેશ ૨—ચક્રદેવ નામનો એક ધરડો આમહણુ
તેની ખાયડી સાથે હમેશ વઢી ઈશ્વરની ભક્તી કર્યા
કરતો. આ ચક્રદેવના છોકરા ચંચલ ઉપર
પ્રેમ કરનારી તપસ્વીની છોકરી ચપલા ધરડા
ચક્રદેવને પોતાની ખાયડી સાથે નહી વઢવા બોધ
આપેછે. એટલામાં પ્રહ્લાદ સાથે શીઝર કરવા
ગયેલો. ચંચલ ત્યાં ગાવી પુગેછે । અને પોતાના
ઉપર પ્રેમ કરનારી ચપલાને જંગલમાં બનેલી
ઈશ્વરોપદેશની વાત કહેછે. ચપલાને તે વાત સાચી
લાગતી નથી. તેથી તેની ખાત્રી કરવા માટે ચક્રદેવ
ડોસા ઉપર બાણ છોડવાનું નીશાન ધરી ડોસાને
ખીવડાવેછે. અને પોતાની માસાથે ઠીક રીતે રહેવ
બોધ આપેછે. ડોસો તે વાત માનેછે.

પ્રવેશ ૩-રાજકુંવરી મલ્લીકા તેની સાહેલીઓ સાથે રમતી હતી તે વખતે તેના ઉપર પ્રેમ કરનારો મંદાર નામનો પ્રહ્લાદનો શરીરસંરક્ષક ત્યાં આવી પુગે છે. મલ્લીકાની સાહેલીઓ મંદાર આવેલો જોઈ ત્યાંથી નીકળી જાય છે. પ્રહ્લાદને શીકારમાટે જવા દઈ મલ્લીકાપાસે પ્રેમની વાતો કરવા મંદાર ત્યાં આવેલો હતો. આ વાતની રાજાને ખબર પડશે તો તે તપીજશે એટલામાટે મલ્લીકા મંદારને ત્યાંથી જવા કહે છે. મંદાર નાખુશીથી જવા લાગે છે એટલામાં મલ્લીકા તેને પાછો બોલાવી લાવે છે અને બંને પ્યારની વાતોમાં મશગુલ થઈ જાય છે !

પ્રવેશ ૪-રાણી કયાદુ. રાજકુમાર પ્રહ્લાદ શીકાર માટે ગયેલો ત્યાંથી પાછો નહીં આવ્યાના સમયે ભગવાનની સ્તુતી કરતી કરતી દરબારમાં જતી હતી તેવામાં અપશકુન થયાથી બીજી પુત્રના નડતરના વીચારથી ચીંતાતુર થઈ દરબારમાં પ્રવેશ કરે છે.

પ્રવેશ ૫ મો-રાજા હિરણ્યકશ્યપુ ગર્વથી મત્ત થઈ પોતાનાં વખાણુ પોતેજ કરે છે. તે વખતે રાજગુરુ ત્યાં આવી પુગે છે. અને નજરે ન પડતાં અજાણે બીધી રાજાને પુછે છે. પ્રહ્લાદ કુમાર રાજસભામાં પ્રહ્લાદ શીકાર માટે ગયાનું રાજા કહે છે. એટલામાં બે વિષ્ણુભક્તો રાજાની નિંદા કરે છે એવી ખબર મળવાથી રાજા તે બંને જણોને કદ કરી મંગાવે છે. રાજા અને બંને ભક્તો વિષ્ણુભક્તીમાટે તકરાર કરે છે એટલામાં પ્રહ્લાદ

કુમાર વિષ્ણુભગવાનના નામનો જોજોકાર કરતો કરતો રાજદરબારમાં દાખલ થાય છે. પ્રદ્ધાદના કપાળ ઉપર વૈષ્ણવી દીજો જોઈ રાજા ચીડાઈ જાય છે. અને પ્રદ્ધાદને તે બાબતમાં પુછે છે. પ્રદ્ધાદ તેને જંગલમાં બનેલી બધી હકીકત સંભળાવે છે. રાજા તેને વૈભવ અને રાજ્યની લાલચ બતાવતો હતો ત્યારે પ્રદ્ધાદ તેને શીટકારી વિષ્ણુભક્તીમાં મગ્ન થાય છે. તેથી રાજા બહુજ ચીડાઈ જઈ રાણી અને રાજગુરુને પ્રદ્ધાદને સમજાવવા હુકમ કરે છે. અને પ્રદ્ધાદને ઠેકાણે આવવામાટે બે દીવસની મુદત આપે છે. પેલા બે વિષ્ણુભક્તોને પોતાનો હુકમ નહીં માનવામાટે રાજા મારવા દોડે છે પણ પ્રદ્ધાદ વચ્ચે પડી બંનેને છોડાવે છે.

અંક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧ લો—આજ સુધી બનેલી અને ભવીષ્યમાં બનવાવાળી બધી બાબતોનો વીચાર તપસ્વી મહારાજ કરતો હતો એટલામાં મંદાર ત્યાં આવી પ્રદ્ધાદનો સમાચાર કહે છે. મંદારને રાજાનો કટ્ટો દુસ્મન બનાવવામાટે તપસ્વી રાજાના તરફેણમાં જોલી મંદારને ખુબ ઉશ્કેરે છે. તે બહુ તપી જાય છે ત્યારે મલ્લીકાના પ્યારની યાદ તપસ્વી મહારાજ આપે છે. પણ વખત પડે તો મલ્લીકાના પ્યાર ઉપર પણ પાણી છોડીશ પણ પ્રદ્ધાદના વાળને પણ ધકકો લાગવા દર્શન નહીં એવી પ્રતીજ્ઞા કરી મંદાર ત્યાંથી ચાલી જાય છે ! બની ગયેલી વાતો જોઈ તપસ્વી મહારાજ ખુશ થાય છે.

પ્રવેશ ૨ જો-રાજપુત્રી મલ્લીકા પોતાના પ્યારના વીચારમાં ગરક થઈ બાગમાં બેઠી હતી ત્યારે તેને શોધતો શોધતો મંદાર ત્યાં આવ્યો । આજે આખો દીવસ મંદાર મળવા આવેલો નહીં તેથી મલ્લીકા તપીજવાનું ઢોંગ કરી તેની સાથે બોલી નહીં તેથી મંદાર તેને સમજાવી તેણી સાથે થોડી વાતોચીતો કરી પ્રહ્લાદની યાદ આવતાં એકદમ જવા લાગે છે. મલ્લીકા તેને અટકાવે છે અને આમ ઉતાવળમાં ચાલી જવાનું કારણ પુછે છે. ત્યારે મંદાર તેણીના પ્યારની પરીક્ષા કરવા માટે તેણીને “ તું તારા બાપના પક્ષની છે કે પ્રહ્લાદના પક્ષની છે ” એમ પુછે છે. તેથી તે બાપના પક્ષની છે એવો જવાબ આપે છે. પેહેલાં મંદાર તેણીને સમજાવવાનો પ્રયત્ન કરે છે. પણ તેણીની લાગણી સત્યના પક્ષ કરતાં રાજ્યવૈભવ તરફ વધુ છે એમ જોઈ મંદારને માઠું લાગે છે. અને હવે તેણીના ઉપર પ્યાર કરશે નહીં એવું મંદાર મલ્લીકાને જણાવે છે. મલ્લીકા પોતાના સૌંદર્ય અને રાજ્ય વૈભવના જોરથી તેને જીતી લેવાનો પ્રયત્ન કરે છે અને તેના જેવી રાજકુંવરી તેને ફરી મળશે નહીં એવું સમજાવે છે પણ તે અત્યાચ્છી મંદાર તેણીના સૌંદર્ય, પ્યાર અને ઐશ્વર્યને શીટકપરી ત્યાંથી છટકી જાય છે.

પ્રવેશ ૩ જો - ગઈ વખતે ધરડા ચક્રદેવને પોતાની સ્ત્રી સાથે સારી રીતે રહેવા ઊપદેશ કરેલો તે નકામો થયેલો જોઈ અપદ્મા નવો ધિલાજ લેવાનું ધારી

ચક્રદેવને મળવા આવે છે અને મારી સલાહપ્રમાણે ચાલશે તો તમારી અને તમારી ધણીયાણીની એક ગાંઠ કરી આપીશ એવી ખાત્રી આપે છે. પેહેલાં-તો તે હાના કરે છે પણ પછી તેણી કહે તે પ્રમાણે દરવાનું કબ્બુલ કરે છે. ચપલા તેને સ્ત્રીપૂજનો પાઠ આપે છે તે પેલો ધરડો તેના સામે બજવી બતાવે છે અને બાયડીના બદલે ચપલાનીજ પુજા કરે છે એટલામાં ચંચલ તેની મા ગદાદેવીને લઈ ત્યાં આવે છે અને ચપલાએ ધારયા મુજબ ધરડા ચક્રદેવ અને તેની સ્ત્રી ગદાદેવી બન્નેની એક ગાંઠ થઈ જાય છે.

પ્રવેશ ૪ થો—એ દીવસની મુદતમાં પ્રલ્હાદ પોતાની હઠ છોડવા કબ્બુલ નથી એમ જોઈ રાજા તેને બળતા તેલની કઢાઈમાં નાખી દેવાનો ઠરાવ કરે છે. ત્યાં જતા પેહેલાં ભગવાનનું ભજન પ્રલ્હાદ કરતો હતો તેટલામાં રાણી કયાદુ ત્યાં આવી તેને સમજાવે છે પણ પોતામાં ઈશ્વરનો અંશ છે એવું પ્રલ્હાદ બતાવી દે છે. એટલામાં રાજા ત્યાં આવે છે અને એક પથ્થરની મુર્તિ આગળ પોતાની સ્ત્રી અને કુંવર સાથે બધા હાથ જોડી પગે પડેલાં જોઈ ચીડાઈ જાય છે. પ્રલ્હાદને કઢાઈમાં નહીં નાખવા રાણી અજીજી કરે છે. પણ તે તરફ રાજા ધ્યાન આપતો નથી અને પ્રલ્હાદને એકદમ કઢાઈમાં નાખી દેવાનો હુકમ ફરમાવે છે. એટલામાં મંદાર ત્યાં ઓચીંતો આવી પ્રલ્હાદને સીપાઈના કબજામાંથી છુટો કરે છે. આ ખીનાથી રાજા વધુ ચીડાઈ

જઈ મંદારને ક્રેદ કરવાનો હુકમ કરે છે અને મંદાર સીપાઇના કબજામાંથી છટકી જવાનો પ્રયત્ન કરે છે. ફરી પ્રહ્લાદને કઢાઇમાં નાખી દેવા રાજા ફરમાવે છે. શીપાઈ તેને ઉચકી નાખી દે છે એટલામાં તરત અગ્ની અને બળતી કઢાઇનું રૂપાંતર થઈ પ્રહ્લાદ કુમાર કમળના ફુલમાં બેસી ભગવાનનું ભજન કરતો નજરે પડે છે અને તે જોઈ રાજા અને બધા માણસો અર્જુનપ્રીતી ગરકાવ થઈ ઉભારેહુ છે.

અંક ૩ જો.

પ્રવેશ ૧ લો-કઢાઇમાં નાખ્યા પછી પણ પ્રહ્લાદ જીવતો બહાર આવ્યો તેથી તેને સળગી ઉઠેલી ચીનામાં નાખી દેવાનો વીચાર રાજા કરે છે. થયેલી ખીનાથી બેલી બનેલી રાણી પોતાના છોકરા જે પ્રહ્લાદ ને છેલ્લા દુધભાત પોતાના હાથથી ખવાડવામાટે ત્યાં મસ્લીકા સાથે આવે છે. એટલામાં રાજા ત્યાં આવી પુગે છે. રાણી ક્યાહુ પ્રહ્લાદને નહી સતાવવામાટે રાજાને સમજાવે છે પણ તે નહી માનતાં પ્રહ્લાદને સળગી ઉઠેલી ચીતામાં ફેંકી દેવાનો હુકમ કરે છે. ચીતામાં પ્રહ્લાદને નાખી દીધો એટલે તરત રાણી અને મસ્લીકા તે ચીતામાં કુદી પડવા દોડે છે અને રાજાના અટકાવને માનતી નથી. પણ એટલામા ઈશ્વરી ચમત્કારથી ચીતાના બદલે પાણીથી ભરેલી નદી થઈ જઈ તેમાં તરતી હોડીમાં પોતાના દોરતો સાથે પ્રહ્લાદ સેહેલ કરે છે એવું દેખાય છે.

પ્રવેશ ૨ જો-પ્રહ્લાદ વિષ્ણુભક્તીથી બળતી કઢાઈ અને ચીતામાંથી સહી સલામત બહાર નીકળ્યો તેથી તેના આગળ રાજાનું કાંઈ જોર

ચાલશે નહીં એવો વીચાર કરી મહલીકાની પીતૃભક્તી
ઓછી થાય છે અને તેણીને મંદારના શબ્દોની યાદ
આવેછે અને તે મંદારને કેદમાંથી છોડાવવા કેદખાના
તરફ જાયછે.

પ્રવેશ ૩ જો—રાજાએ મંદારને કેદમાં નાખ્યો ત્યારથી
તે પ્રહ્લાદની યાદ કરતો કરતો બહુ દુઃખમાં વખત
ગાળતો હતો એક દીવસે તે પ્રહ્લાદની મુલાકાત
એક વખત કરી આપ એવી ભગવાનની પ્રાર્થના કરતો
હતો એટલામાં મહલીકા તેના આગળ ઉભી થાય છે
અને તેને સમજાવી કેદખાનામાંથી છોડાવેછે.

પ્રવેશ ૪ થો—ચંચલ અને ચપલા ધરડા ચક્રદેવ અને
ગદાદેવીની પરીક્ષા લેવા ભગવાન વીજ્ઞુ
અને દેવી લક્ષ્મીના વેશ ધારણ કરે છે અને ચક્રદેવ
ગદાદેવીની પુજા કરે છે તે જોઈ ખુશ થાય છે. અને
તેઓને દર્શન આપે છે. સાક્ષાત્ વીજ્ઞુ ભગવાન
અને લક્ષ્મીદેવીના દર્શનનો લાભ મળ્યો એમ માની
ધણી ધણીયાણી પગે પડે છે. ત્યારે ચંચલ અને
ચપલા તેઓને આશીરવાદ આપી ત્યાંથી નીકળી
જાય છે. અરસપરસના પ્યારથીજ ભગવાનના દર્શ-
નનો લાભ મળ્યો એમ માની ધણી ધણીયાણી ખુશી
થાયછે અને આનંદમાં વખત ગાળે છે.

પ્રવેશ ૫ મો—બધા ઉપાયો નકામા થઈ પ્રહ્લાદ
જીવતો રહ્યો તેથી રાજા બહુજ ચીડાઈ ગયો હતો.
એટલામાં મહલીકાએ મંદારને કેદખાનામાંથી છોડા-
વ્યાની ખબર પેહરાવાળાએ રાજાને સંભળાવી.

રાજા તો બહુજ તપી જઈ તે બન્નેને પકડી લાવવા હુકમ કરે છે. એટલામાં રાજગુરુ, રાણી, મલ્લીકા, મંદાર, પ્રહ્લાદ વીગેરે આવી રાજાને તર છોડે છે અને ભગવાનની ભક્તી કરવાનો બોધ આપે છે. તે વખતે રાજા પ્રહ્લાદને ઝેર દેવા રાણીને દૂરમાવે છે. રાણી ભગવાનનું નામ લઈ ઝેર પાવા લાગે છે. પ્રહ્લાદ ભગવાનના નામનો જોજેકાર કરતો કરતો ઝેર પીએ છે. પણ ઝેરની કાંઈ અસર તેના પર થતી નથી. રાજા આશ્ચર્યચકીત થઈ તારો ભગવાન ક્યાં છે એવો પ્રહ્લાદને સવાલ કરે છે. ત્યારે તે પથ્થરમાં, થાંભલામાં જ્યાં જ્યાં જોઈશ ત્યાં ત્યાં બધે ઢોકાણે છે એવો પ્રહ્લાદ જવાબ આપે છે તેથી રાજા એકદમ તપી જઈ સ્તંભ ઉપર લાત મારે છે. તરત સ્તંભમાંથી શ્રીનૃસિંહાવતાર પ્રગટ થઈ રાજાને મારે છે. ત્યારે તેનું ઉગ્ર સ્વરૂપ જોઈ પ્રહ્લાદ બીચે છે અને પોતાનું સાચું રૂપ લેવા ભગવાનની પ્રાર્થના કરે છે. એટલામાં શેષશાઈ શ્રીવીળ્ય ભગવાન ત્યાં પ્રગટ થઈ દર્શન આપે છે. બધા આનંદમાં મગ્ન થઈ પડે લાગે છે. ત્યારે મંદાર અને મલ્લીકા ત્યાં ચંચલ અને ચપલાનો હસ્ત મેલાપ કરવા ભગવાન રાજગુરુને દૂરમાવે છે.

આ પ્રમાણે શ્રીવીળ્ય પોતાના ભક્તના સંકટનું નીવારણ કરી તારકામાં જેમ ચંદ્ર પ્રકાશમાન થાય છે તેજ પ્રમાણે બધા ભગતોમાં 'ધરમકા ચાંદ' તરીકે પ્રકાશીત થઈશ એવો પ્રહ્લાદ કુમારને આશીર્વાદ આપે છે.

નાટકના પાત્રો.

હિરણ્યકશ્યપુ	દેવરાજ.
પ્રહ્લાદ...	તેના પુત્ર.
નેત્રી	રાજગુરુ.
મદાર	પ્રહ્લાદનો મુખાશીજ.
ચક્રદેવ	એક બ્રાહ્મણ.
ચંચલ	તેનો લડકો.
કયાધુ...	રાની
મલ્લિકા	રાજકુમારી.
ચપલા	રાજગુરુની લડકી.
ગદાદેવી	ચક્રદેવની બહિયા.

સંગીત

પ્રસ્તાવ નાટકની

ગાયનો.

નમન:—

ભગન દેવતા, તેરો નિત માણત, હૈ ભગત,
 અપની વિનતી સુન આજ હરતા ॥ ધ્રુ. ॥
 લાજ સરમ રાખ પ્યારે, રહમ કરમસો, અપને
 કામ બલે, સુઝા સારે જગત્રાતા ॥ ૧ ॥

જોગી:—

કિર તાર રંગ ઢંગ દે ઉમંગ રખનંગ ॥ તુ
 જગત આનંદ હો જપે તો હે ॥ ધ્રુ. ॥ તેરો
 હમ દામન, થામકે કામકર પ્રભૂ દીન રૈન સખ
 રટે તો હે ॥ ૧ ॥

પ્રસ્તાવ:—

ધિર ઉધર ઝધર કિધર ॥ જલ કાલજીઠા ॥
 ગરજ ગરજ દુષ્મનપર બરસ પડે તીર સારે ॥
 ધ્રુ. ॥ દિલાઝર જદાકાર, ધુંજકે કરાવે ॥
 ખોડ બુલાં હું ઉસકી સબી ॥ જનસે મારકે
 ફંકે હું અબી ॥ ૧ ॥

જોખી:—

તું નિરાકાર હૈ, સખકા મુખતાર હૈ ॥ તું
મેહેરખાન હૈ, તું નિરાધાર હૈ ॥ ધ્રુ० ॥ તું હી
ગુણી, તું હી મુની, તું હી દાતા ॥ ન ગમે
નગમે હરસુ પરભૂ ॥ ૧ ॥

જોખી:—

અહંકાર ખોટા તું દિલસે મિટાદે ॥ ઝુટી હૈ
માયા વો કિરતા ॥ ધ્રુ० ॥ કપટી ચે કોધી રહે
અખ ન બાકી, તું હૈ બાકી હૈ સાકી, સખ
શાની છાયા ॥ ૧ ॥

ગદાદેવી:—

બાત બી મોરી તુમ્હેં ॥ કડવી લગત ડાંટ
ડપટ, કપટસે મુરખ પિયા ॥ ધ્રુ० ॥ સુઢાવે
સુઢાવે નાહીં બૈરી પન સ્વામી ॥ અખ પલ
છીન સૈયા સંગ તોરે, છલ બલકા બાત,
નિભેગા ના સાથ, નિડર પિયો, ઝિડક ઝિડક
લલ જૈયા, મૈં ડરત બઈ ઠાર ॥ ૧ ॥

ચપલા:—

હોખી નાહીં દુની શાન ॥ કેસા હી હો વિન્દાન
॥ ધ્રુ० ॥ કોઈ ગુનવાન રાખ બનકે ॥ કહેલાયે
સુરચ્યા ॥ ખુષી સાચી ઉસે નાહીં મિલત હૈ ॥
હોવે પાર ના નચ્યા ॥ ૧ ॥

ચંચલ:—

બાલા ખોલ મોરા જાને જાના સમજના ॥

અબ તો પુજેંગે માહે ગુની મુની સારે ॥
જનસે સિલસે સખી પુજનારે ॥ પ્યારી દિલ-
રુખા, તેરી મેરી હોગી સેવ ॥ વિષ્ણુ ગીતા-

અપલા:—

મેરે બાલે દિલદાર ॥ તેરી આદાપેમે બલહાર ॥
છમ ઢમ પ્યારી હૈ ન્યારી ન્યારી શાન ॥ મૈ
તો પર બલહારી પિયા ॥ બલ બલ જેયાં વો
સેયાં હાં ॥ ૧ ॥

મુલી:—

આવોરી સખીયાં છુમ છુમ નાચે ॥ મન
બહલાયે ॥ હારી અલખેલી યા ॥ ગાયે બજાયે
દિન રતીયા ॥ ધ્રુ• ॥ હૈ પુલા અમન બન ગુંયાં ॥
યે પુલપર બલ બલ જયા ॥ સહેલિયાં આવો
મનાયે હમ ખુષીયા ॥ ૧ ॥

મલ્લીકા:—

સ્વામી મેરા હૈ રસીલા ખાંકા સિપચ્યાં ॥ નાહી
દેખા કોઈ એસા સુંદર કન્હયા ॥ મન બાયે
પિયા આયે લાગું મૈ પૈયા ॥ ૧ ॥

મંદાર:—

તો સી ગુલે રુખ સાર જમીપર, દેખી નાહી
જના સુંદર મોહન, તો પે તનમનસે કુખીન
મૈ ॥ ધ્રુ• ॥ સરતમે ગુલાબસી તું હૈ આબસી
તું હૈ, ના જો આદાયે, શોભે તો હૈ ॥ ૧ ॥

મસ્તીકા:—

દિખાનેકો શાન ॥ આયે બાંકે હાં ॥ ધ્રુ. ॥
વાહજ બે બુલાયે મેહમાન ॥ નામકી પૂજ,
ખેલ હૈ સૂજ ॥ ભંવરે લોભી સમજી ઝાંસા ॥
જની, જની, મેં પેહચાની, ગાલોપેં હૈ
અખિયાં ॥ ૧ ॥

મંદાર:—

ખેરાતે હુસ્ન દે દો ॥ તનકી જકાત દે દો ॥
ઉલ્હતકી બિક્ષા હૈ પ્યારી ॥ દર્સેં ન ફેરે ખાલી ॥
કહલાવો દુનિયામેં હાતમ બિન તાઇકી સાલી ૧

મસ્તીકા:—

બોલી મછલીયા પ્રસાવો ॥ હાં જલ બિછાવો ॥
ધ્રુ. ॥ જુછોંકી ગલમેં, તો મત્તકા બલ હૈ ॥
હાં ઘાતેં ખુબ દિખાવો ॥ ૧ ॥ હાતન આયગા,
માલ મલિદાયે ॥ બાતેં લાખ બનાવો ॥ ૨ ॥

મંદાર:—

દિલારા હાં બંદા તેરા ॥ તન મન અર્પન મેરા
દિલરુખા, સુંદર અદા, તેરા, હાં પેદા ॥ ધ્રુ. ॥
મોહની સુરત એસી ॥ મેહલકા તેરી જેસી ॥
નજરમેં નાહીં કોઇ ॥ ગુનમેં તુ જેસી અફ-
સરા, દિન હૈ બલા મોહે ગરવા લગા જરા ॥ ૧ ॥

ર:ની:—

બાલક બિન ના જાન જાનમેં ॥ મોહન મોરા
હૈ ધ્યાનમે ॥ ધ્રુ. ॥ સોના હૈ સખ નાહીં
લગતા નુરે નજર બિન જીમ કાનમેં ॥ ૧ ॥

ਰਾਨੀ:-

ਸ਼ਹਰ ਆਯਾ ਹੈ ਮੁਝੇ ਘੋਰ ਨ ਘਨ ਆਤਾ ਹੈ ॥
 ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਵਾਦਕਾ ਰੇਹੇ ਰੇਹਕੇ ਮੁਝੇ ਆਤਾ ਹੈ ॥
 ਕਥਾ ਕਰੁ ਕੰਥਾ ਨ ਕਰੇ ਸੁਯਤਾ ਕੁਝ ਮੁਝਕੋ ਨਹੀਂ ॥
 ਮੇਰੇ ਅਝੇਕਾ ਨੀਯਾਹਯਾਨ ਮੇਰਾ ਦਾਤਾ ਹੈ ॥ ਰੁਝਪਰ
 ਸਦਮਾ ਹੈ ਘੋਰ ਯਮ ਹੈ ਯੇਕਲ ਮੇਰੀ ॥ ਵੇਖੁੰ ਕਥਾ
 ਗਮ ਧੇ ਮੁਕਦਰ ਮੁਝੇ ਦਿਖਲਾਤਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥

ਪ੍ਰਵਾਦ:-

ਰਾਜ ਤਾਜ ਕਿਸਾਰੀ ਸ਼ੋਲਾ । ਮਨ ਅਸ ਮੇਰੇ ।
 ਆਨ ਅਤੀ, ਸ਼ਾਨ ਅਤੀ ॥ ਧੁੰ ॥ ਅਰਨ ਲਾਗੁ
 ਦਿਲਸੇ ਮਾਨੁੰ । ਤੁਮਹਾਰਾ ਛੁਕਮ ਮਾਤਾ ਪ੍ਧਾਰੀ ॥
 ਖਸ਼ਿਵਰ ਕਲੀ ਨਾਹੀਂ ਕਛੁੰ ॥ ਧਰਮ ਹੈ ਧੇ ਮੇਰਾ ॥ ੧ ॥

ਗੁਰੂ:-

ਤੇਰੀ ਛਿਕਮਤ ਸਾਗਰ ਹੈ, ਭੁਲੇ ਆਏ ਪਾਰ
 ਲਗਾਵੇ ॥ ਧੁੰ ॥ ਛੁਭੇਕੋ ਤਿਰਾਵੇ, ਰੇਵੇਕੋ ਛਾਂਸਾਵੇ ।
 ਨਧਰੰਗ ਦਿਖਲਾਏ ॥ ਭੁਲੇ ਆਏ ਵੇ ਆਏ ॥ ੧ ॥

ਮੰਦਾਰ:-

ਯਾਲਕ ਹੈ ਵੇ ਗੁਨਯਾਲਾ ॥ ਗੁਲੇ, ਲਾਲਾ ਹੈ ਅਗ-
 ਵਤ ਸੁਆ ਆਲਾ ਯਾਲਾ ॥ ਧੁੰ ॥ ਨਾਮ
 ਯੁਲਕਾ ਛੀ ਗਾਤਾ ਹੈ ਵੇ । ਉਸੀਕੀ ਨਪਤਾ ਹੈ
 ਮਾਲਾ ॥ ੧ ॥

ਮੰਦਾਰ:-

ਨਹੀਂ ਅਝੇ ਧੇ ਕੁਝ ਧਿਆਨ ਹੈ, ਤੁਮਹੋਂ ਰਾਜਪਾ
 ਯੋਝਾ ਗੁਮਾਨ ਹੈ, ਦਗਾਸੇ, ਨਾਸੇ, ਨਰ ਡਾਰੇ

वहाके नशेमें रहा करो सच्चा घरमें ही
मान है ॥ १ ॥

जोगी:-

जलीम राज ओ जहानु जनके उठा हुं शोला
अग्नीका ॥ ध्रु० ॥ जनपे गिरके, जलाहुं तो
हे वो जहानु ॥ १ ॥

मल्लीका:-

आती है थंडी थंडी कहांसे हवा मुझे । पेगामे
चार होती है आटे सया मुझे । कहते हैं कुल
हसीन तो, नाजुक आदा मुझे । बेकीन मेरा
हथीज है आंका मिला मुझे । उल्टत जहां न
में है उसीकी पुदा मुझे ॥ १ ॥

मंदार:-

जनो अगर ताके जेअस पाके । भूरगे जेपर
को जहेर जिलाके ॥ ध्रु० ॥ दिलमें हैं कीना
जहेरा आते है शेहहसी । ऐसी कद्रदानी
कहीं न देजे ॥ १ ॥

मंदार:-

ज, ज, देया देया शाहानी सुलतानी तेरी
ज, ज । तेरी परवा न करंगा में जेपीर ।
हुं में वो पीर जरसूं, गरजुं धन नननननना
हुं भारी तुजपे ज, ज ॥ ध्रु० ॥

मल्लीका:-

क्या समज है मुझको दिलमे । अगर नाक हुं,

ગઝબ નાકહું, તેરી સારી છલ બલીં યા જુલ,
મેં દુંગો ॥ ૧ ॥

ચપલા:-

ખીખીકા મન બહલાવ । નિશદિન યેન પાવ ।
પીતકી રીત દિખાવ । દિલસે ઉસે જુભાવ ॥
ધ્રુ૦ ॥ દોનો નર નારી બનકે પુજરી । મિલા
જુલકે રિઆવ । ઉલકત દિખલાવ ॥ ૧ ॥

ચપલા:-

હટો છાંડો જુ ઐ યાં મેં માનું નહીં બતિયાં ॥
ધ્રુ૦ ॥ મારે જુટી બઢેંયા, જૈસે સીંપયા ॥
મછલ મછલ દિખલાયે છલબલિગા ॥ ૧ ॥

પ્રલ્હાદ:-

તિહારે દરસકા દાતા હું ભૂંકા ॥ તેરોહિ નિત
હે આસા ॥ ધ્રુ૦ ॥ ઈસિ ધરતીપર લાજ
તિહારી ॥ દુનિયામેં પત હે બારી ॥ તેરી
ખુષીસે સાર હે મિલતા ॥ ૧ ॥

રાની:-

મછલ મછલ સુન કરન બઢયા ॥ માત પિતાસે
મેરે કન્હયા ॥ ધ્રુ૦ ॥ જનો પિયા નૈનો પિયા
હાંતસે માન જહર ન ખારે ॥ પડત હું પયાં ૧

પ્રલ્હાદ:-

દિવાની માતા દેખના ॥ કેસા ન્યારા પ્યારા
પ્યારા જ્ઞાનોવાલા ॥ દિલદાર, ગમખાર, નુરાની
લાસાની હે ગ્યાની ભગવાન ॥ ૧ ॥

રાની:—

દુખીયોંકે ધામ લેવત હું, પલછીન નિત તેરો
નામ ॥ ધ્રુ૦ ॥ તો પર જન માલ, નિસાર,
જગવાલી વારી દાસી પ્રભૂનાથ દીન દયાલી ॥
આપ હમારે હૈ વાલી ॥ ૧ ॥

પ્રહ્લાદ:—

ગુનીયોંકે ગુનબા, દુખનવા, દુખનવા ભગવત
મેરા ભગવત મેરા ॥ ધ્રુ૦ ॥ પાલનહારા, જગ,
દર પ્યારા, સુરજન ન્યારા બે મિસાલ ॥ શૈકત
દાન પુલ હજારા ભગવત મેરા ॥ ૧ ॥

પ્રહ્લાદ:—

આગકે શોભોંસે પિતાજી ડરાવોના ॥ મૈં રાજી
હું તયાર હું તયાર હું ॥ ધ્રુ૦ ॥ ધમકિયાં
ન દો, બાતબાત પર ॥ જલાકે કરદો રાખ
સબકો ॥ ૧ ॥

મદ્દતીકા:—

શામ મોહે બુઝાય ન આય જય કૈન લાય
મન બહેલાય ॥ ધ્રુ૦ ॥ ધુનવાલે, ગુનવાલે-
ધર્મી પુનવાલે મતવાલે આયે ॥ ૧ ॥

મંદાર:—

ફંસી હૈ મુસીબતમેં જન એ ભગવાન ॥
પ્યાસા લહુકા રાજ, બદખુ બે ઇમાન ॥ ધ્રુ૦ ॥
સંગ સાથી કોઇ નહી ॥ છાયા ડરાવે હૈ બાલકકા
ધ્યાન ॥ ૧ ॥

મસ્તીકા:—

એ વાળવા તુમ્હેં સુખ હૈ યે ક્યા ખેલ નિરાંલા ॥
બને ખુબહો બોલે ક્યંતી કહીં મૂ ખોલે ॥
હૈ કોનસા કહો અબ દિલ્લગીકા પ્યાર તરીકા ૧

મંદાર:—

પ્યારી મોસે ના ઝેપો ॥ સાચ સાચ ખોલો ॥ ધ્રુ•
ચોરી ચકારીસે કાહે છુડાયે મોહ ॥ દિલમેં
કયા યે સમાઈ ભેદ ખોલો ॥ સાચ સાચ ॥૧॥

મસ્તીકા:—

સખ જગકે રાજનૂ જન માલસે કુરબાન હૈ ॥
ધ્રુ• ॥ ચાહે જલાવે ચાહે મિટાવે ॥ તેરે
ગુલામ હૈ ॥ ૧ ॥

ચપલા:—

આન બાન, આન બાનસે દિલવર જાની ગરબા
મિલે અપની પત રાખેં । જો હમેં દેખેં જમી
નાપે, નાહીં ભાપે ॥ ધ્રુ• ॥ વિષ્ણુ પિઅરબા
હૈ તું પ્યારા, લક્ષ્મી રૂપ મેરા હૈ ન્યારા । માત
પિતાકો તેરે બનાયેં દર્સ દિખાયેં રાહપે લાયેં ॥૧॥

રાની:—

નાજકે પાલે જહેર યે પીલે ॥ આખરી યે
પ્રસાદ હૈ મેરે બેઠારે ॥ ધ્રુ• ॥ અબ માતા
તેરી બિરોગન બની હૈ ॥ તેરે ધ્યાનમેં વે
ગુન બાલે બેઠારે ॥ ૧ ॥

પ્રદહાદ:—

સપનેમેં જરા મેરે આપ આયના ॥ મંદિર

દલકા થા હમેશા ખુલ્લા ॥ આપકો લાજીમ થા
કામ બનાના મેરા ॥ ૧ ॥

કોરસ:-

મિસલે કમર હૈ ચમકા અપના સિતારા ॥
સાચા ફિગન સરપર હૈ ધર્મકા તારા ॥ દરસ
દિખાયા હમે ભગવાન પિયારા ॥ દાસ બનાયા,
હમે જી શાન પિયારા ॥ દાની, ગ્યાની, માની,
જગત્રાતા, ધર્માતા, મન ભાતા, દાતા હમારા ॥૧॥

Printed by Khanderao Vinayak Purandare,
at Purandare Co. Printing Press No. 3
Thakurdwar Bombay.

Published by Krishnajeel Sakbaram
Hardikar Secretary Balvant Sangit
Mandali Tijorivala's Banglow
Grant Road Bombay.

શુદ્ધ વનસ્પતીકી બની હુઈ-

સેશીનતાન.

ચાંદીકી ચુટીકા.

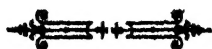
હરવખ્ત જોખમે રખતે-
લાયક ખુશખુદાર ઔર દવાકે
મિસાલ કામ દેનેવાલી ખુબ
સુરત ગોલીયાં લેહજતદાર
પૌષ્ટિક તથા પાંચક સખસે
ઉમદા તાંબુલખિહાર-સીર-
દર્દ-મુખરોગ--દમકખાંસી,
ચક્કર, ખુખાર આદિ રો-

ગાંકો મગાનેવાલી અકસીર દવા-સંપલ મુફત.

૩૦ ગોલીયાં	૧ આના		૧૪૦ ગો. સીસી ૫ આના
૨૮૦ ગો. પુડિયાં	૭ આના		૭૫૦ ,, બકસ ૧ રૂપિયા

સેશીનતાન ડેપો-મુરારજી માર્કેટ-કાલબાદેવીરોડ
મુંબઈ, ઈસ નાટક કંપનીમે ફરોખત કિયા જાતા હૈ.

જહિરાત.

સસ્તા ભાવે લાદીઓ વેચનાર રૂપારેલની લાદી
દુકાન ગોલપીદા ઉપરથી ખાલી કરીને હાલ ડંકન
ઉપર આવી છે.

માંગલેરી નળીયાં, શાહાગાદી, તાંદુરી, ખાયંજ
લાદીઓ, અંબર કલરની, માટી લાલ અને પ
માટી, દરેક જાતની ટાઇલ્સ વીગેરેના ભાવ
લખો અથવા મળો.

જે. જી. રૂપારેલ

૪૦-ડંકનરોડ, મુંબઈ નં.

